

Gemeente gaat commercieel

25 januari 2023, door Michiel Osinga Sanders

In december 2022 wordt in en om Beets huis aan huis de Ja-sticker verspreid. Direct opplakken is het devies. De stickeractie komt voor bijna iedereen uit de lucht vallen. Dus zoekt Beets Online contact met gemeente Opsterland. Opsterland bevestigt op 13 december 2022 dat de Ja-sticker SPAM lijkt, de gemeente is niet bekend met de Ja-sticker en ook niet dat er binnenkort iets gaat veranderen. Beets Online laat haar lezers en volgers daarna weten dat de flyer kan worden weggegooid.

De flyers blijven komen. Begin dit jaar wordt duidelijk dat een deel van het foldermateriaal niet wordt bezorgd in de brievenbus waarop niet zo'n groene Ja-sticker is geplakt. Andere folders en weekbladen worden wel bezorgd. Althans, als er genoeg bezorgers zijn.

Beets Online en gemeente Opsterland houden elkaar in de tussentijd op de hoogte. Op 12 januari 2023 volgt het bericht dat in Opsterland toch de Ja-sticker wordt ingevoerd. Nader bericht volgt. Beets Online heeft de afgelopen periode meermalen tevergeefs geprobeerd antwoorden en informatie van Spotta te krijgen. Dat is geen goed teken. Op de gemeentelijke website en in de Sa! van 24 januari 2023 publiceert de gemeente dat de Ja-sticker moet worden geplakt voor wie nog reclame wil ontvangen.¹ De gemeente verwijst naar de Afvalstoffenverordening.

In en om Beets zijn meerdere bezorgers actief. De weekbladen Middelpunt, Sa! en Drachtster Courant hebben eigen bezorgers. Reclame bij u in de straat kan door meerdere bezorgers verzorgd, met gemak door zo'n vier of vijf verschillende bezorgers. Iedere bezorger moet – dat verandert niet – zich houden aan de NEE/JA- en NEE/NEE-stickers. Opsterland heeft daar nu dus een sticker aan toegevoegd: de Ja-sticker. Bij geen Ja-sticker krijgt u niet de set folders die in plastic zijn verpakt. Dit pakket folders wordt verspreid door Spotta.

Er is een landelijke onafhankelijke en dus een niet-commerciële regeling. Kiezen voor de Ja-sticker is kiezen voor een commerciële aanbieder. Is de gemeenteraad transparant genoeg (voorgelicht)?

In de Afvalstoffenverordening Opsterland 2021 staat: "Ongeadresseerd reclamedrukwerk mag uitsluitend worden bezorgd bij een perceel als de bewoner of gebruiker kenbaar heeft gemaakt prijs te stellen op het ontvangen ervan."² Met andere woorden: geen enkele bezorger van (ongeadresseerd) (reclame)materiaal mag nog iets bij u in de brievenbus stoppen als u niet kenbaar heeft gemaakt dat dat mag. Ook de concurrenten van Spotta, commercieel of niet, moeten zich nu aan de Ja-sticker van Spotta houden. Zou je zeggen... dat staat immers in het nieuwsbericht op de gemeentelijke website.

De vraag rijst of Opsterland het juiste pad heeft bewandeld. De wijziging van de Afvalstoffenverordening in december 2021 door de gemeenteraad op dit punt roept vragen op. In de vorige Afvalstoffenverordening Opsterland 2009 stond niks over het huis-aan-huis bezorgen folders en bladen en wat dies meer. Dat betekent dat er op een zeker ogenblik is bedacht het systeem te wijzigen. Wat was de aanleiding en waarom zijn de keuzes gemaakt die nu in de verordening staan? Waarom gaat Opsterland met de commerciële organisatie Spotta die de Ja-sticker in de markt heeft gezet in zee? Heeft de gemeente de verschillende (commerciële) bezorgers en bezorgbedrijven op de verschillende momenten bij de besluitvorming betrokken of had dat moeten?

Dat kenbaar maken of u reclame in de bus wilt ontvangen kan op verschillende manieren. Spotta verwijst u naar diverse eigen websites. Concurrenten van Spotta verwijzen weer naar hun eigen websites. Uitermate onoverzichtelijk. Commerciële bedrijven willen graag uw informatie. Naam, adres, interesses – noem maar op. Dikwijls wordt deze informatie met andere bedrijven gedeeld en soms aan verkocht. Er wordt veel geld met uw persoonsgegevens verdiend. Opsterland verwijst zelf naar folderkiezer.nl, nota bene ook zo'n commerciële website.

¹ <https://www.opsterland.nl/ja-sticker-ook-in-opsterland/11>

² artikel 15, derde lid, van de Afvalstoffenverordening Opsterland 2021

Kortom, transparantie ontbreekt. Ondanks dat politiek en ambtenarij dat zo nodig hebben.

De door Opsterland gemaakte keuzes zijn des te opmerkelijker met de wetenschap dat het oude systeem met de NEE/JA- en NEE/NEE-stickers goed werkt. Het is landelijk geregeld, onafhankelijk en kent waarborgen.³ Er is ook een officieel register, [postfilter.nl](https://www.postfilter.nl), aanbevolen door de ACM / ConsuWijzer.⁴ Stichting Postfilter wordt ondersteund door de Stichting Reclame Code (SRC) en ze wijzen op de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de Reclame Code Commissie (RCC). SRC en RCC zijn onafhankelijk, de RCC is een geschillencommissie.

U kunt uiteraard ook iets op uw brievenbus plakken zoals bijvoorbeeld de Ja-sticker. De Spotta bezorger zou zich daaraan moeten houden als Beets Online de Afvalstoffenverordening goed uitlegt. Dat brengt het volgende punt in beeld. Opsterland kiest voor vervuiling. Wie reclame wil ontvangen moet de (plastic) Ja-sticker plakken. Of iets anders op de brievenbus plakken waaruit blijkt dat u reclame wenst te ontvangen. Dat levert verrommeling op. Een onnodige toename van stickers in de samenleving is niet bepaald duurzaam te noemen.

De hoegenaamde voorstanders van duurzaam draaien dat beeld juist graag om. Feit is echter dat op de meeste Opsterlandse brievenbussen geen sticker is (was) geplakt. De voorstanders gaan eraan voorbij dat zij voor het karretje van commerciële bedrijven worden gespannen. Met de Ja-sticker geeft u niet aan dat u geen huis-aan-huisbladen wilt ontvangen. Daarvoor heeft u een andere of tweede sticker nodig.

Voor onder andere bovengenoemde weekbladen geldt een andere regel: "Een huis-aan-huisblad mag worden bezorgd bij een perceel, tenzij de bewoner of gebruiker expliciet kenbaar heeft gemaakt geen prijs te stellen op het ontvangen ervan."⁶ Wat een huis-aan-huisblad is staat ook nauwkeurig in de Afvalstoffenverordening omschreven. Opsterland maakt daarin onderscheid. Dorpskrant De Nijs Beetster mag nog gewoon bezorgd blijven worden: het is een uitgave van vrijwilligers en ook de krantenbezorger hoeft geen rekening te houden met de NEE/JA- en NEE/NEE- of Ja-stickers. De krant wordt bij u bezorgd omdat u een abonnement heeft.

Er doemen ook hele andere vragen op. Voer voor juristen. Er van uitgaande dat de gemeente regels mag maken over postbezorging (waaronder reclame en dergelijke) hangen dringen ook andere vragen zich nadrukkelijk op. In de Afvalstoffenverordening verwacht je regels die gaan over afval. Zowel de oude als de huidige Afvalstoffenverordening bevatten regels over afval van reclame en dergelijke. In de Afvalstoffenverordening verwacht je geen regels over de bezorging met als doel poststromen te reguleren. Die verwacht je eerder in de Algemene Plaatselijke Verordening. Met andere woorden, horen deze regels wel thuis in een Afvalstoffenverordening? Niet onbelangrijk, want als het op handhaving aankomt komt de rechter in beeld en de rechter heeft de mogelijkheid regels uit een verordening onverbindend te verklaren.

Herstel de transparantie

Het zal u duidelijk zijn, Beets Online heeft de nodige kritiek. Ten gemeentehuize is niet of onvoldoende gecommuniceerd met als gevolg dat menig Beetster geen folders heeft ontvangen. Die miscommunicatie is een verwijt aan het ambtenarenkorps. Eerder, in 2021, is de Afvalstoffenverordening gewijzigd en lijkt een voorschot te zijn genomen om commercieel te gaan. Waarom is anders iets nieuws ingevoerd. De Ja-sticker dient enkel een commercieel belang. Daar heeft de gemeenteraad wat uit te leggen. Ergens is beslist om met het commerciële Spotta in zee te gaan. Het reilen en zeilen rondom die beslissing mag worden uitgezocht.

De gemeenteraad is aan zet om de geloofwaardigheid en transparantie van de gemeentelijke organisatie te herstellen. Blijft actie uit dan weet de burger wel hoe laat het is.

---

³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bescherming-van-consumenten/vraag-en-antwoord/wat-kan-ik-doen-tegen-ongewenste-reclame-en-folders-in-mijn-brievenbus>

⁴ de afkorting ACM staat voor Autoriteit Consument en Markt

⁵ <https://www.consuwijzer.nl/post/verzenden-ontvangen/geen-reclame-meer-in-brievenbus-ontvangen>

⁶ artikel 15, tweede lid, van de Afvalstoffenverordening Opsterland 2021